

Vruchten aan de vijgeboom

Preek over Lucas 13:6-9

Te lezen: Psalm 80 en Lucas 13:6-9
Zuilen, 18 maart 1973

Tekst: Lucas 13:6-9

In een stad als Utrecht is het grootste gedeelte van de grondoppervlakte bedekt met asfalt, huizenblokken en kantoorgebouwen. Maar gelukkig schiet er hier en daar nog een aantal vierkante meters tuin en plantsoen over, waar moeder aarde kan tonen tot meer instaat te zijn dan het dragen van onze menselijke bouwwerken. Wanneer u in het gelukkige bezit bent van zo'n tuintje, kijkt u in deze weken waarschijnlijk met gespannen aandacht naar het dorre grasperkje of de zwarte aarde voor uw huis. Zo tegen de lente moet het immers gebeuren! Verleden jaar hebt u voor enkele tientjes aan bollen in de grond gestopt. U hebt de grond bemest en voor de winter van een laagje turfmolm voorzien. En nu wilt u bloemen voor uw geld en moeite! De krokussen, narcissen en tulpen moeten uw kosten en moeiten in deze tijd omzetten in fleurig paars, geel en rood.

Via uw voortuintje kunt u de wijngaard binnenwandelen waarover Jezus in Lucas 13 vertelt. Wij moderne westerse stadsmensen kunnen ons nauwelijks een wijngaard en een vijgenboom voorstellen. Maar de eigenaar van een wijngaard stelt dezelfde eisen als de eigenaar van een Utrechts stadstuintje. Hij wil waarvoor al zijn geld en moeite! U hebt krokusbollen in de grond gestopt met de bedoeling dat deze uw geld en moeite zouden omzetten in kleurige bloemenperken. De eigenaar van de wijngaard uit Lucas 13 heeft een vijgenboom geplant met de bedoeling dat deze zijn geld en moeite zou omzetten in een oogst heerlijke vruchten.

Geld is dood bezit. Geld krijgt pas waarde, wanneer je het om kunt zetten in dingen die het leven mooi en rijk maken. Het dode geld van de eigenaar van een tuintje moet tot leven komen in een bloeiend bed tulpenbollen. Het dode geld van de eigenaar van de wijngaard uit Lucas 13 moet tot leven komen in de vruchtdragende vijgenboom. Je lichaam kan bruisen van energie en werkkraft. Maar die energie krijgt pas waarde, wanneer deze iets tot stand brengt wat concreet en tastbaar is. Je hoofd kan tjokvol goede ideeën zitten. Maar die ideeën komen pas tot hun doel, wanneer zij verwerkelijkt worden. Zij moeten gestalte krijgen in de dingen van alledag.

Als eigenaar van een tuintje bent u afhankelijk geworden van de tulpenbollen die u in de grond hebt gezet. Dat had u niet gedacht toen u die vrije zaterdag in de grond aan het spitten was! Maar het is wel zo! Toen u die bollen met veel toewijding volgens een zorgvuldig gemaakte tekening in de grond plaatste, maakte u zich afhankelijk van die bollen. Want die bollen moesten nu uw arbeidskracht en uw ideeën werkelijkheid maken. Zij moesten nu zagezegd uw energie en uw ideeën tot bloei brengen. Zo had ook de eigenaar van de wijngaard, van wie Jezus vertelde, zich afhankelijk gemaakt van de vijgenboom die hij had geplant. Deze vijgenboom moest alle geld en zorg en ideeën die deze man in zijn wijngaard had gestoken, tot vrucht brengen. Die vijgenboom had tot taak het geld, de werkkraft en de ideeën van zijn eigenaar om te zetten in dingen waarvan deze man en zijn gezin konden leven.

Zoals u bollen in uw tuintje plaatst en zoals een wijngaardenier een vijgenboom in zijn wijngaard plant, zo heeft God het volk Israël geplant in het beloofde land Palestina.

Het Oude Testament vergelijkt het volk Israël met een wijnstok of met een vijgenboom die in een wijngaard is geplant. Wij lezen vanmorgen de tachtigste psalm: 'God, u hebt een wijnstok uit Egypte uitgegraven, u hebt volkeren verdreven en hem geplant, u hebt de grond hem toebereid, zodat hij wortels schoot en het land vervulde.' Toen Israël onder Mozes uit de Egyptische slavernij werd verlost, was het volk als een wijnstok die door God uit de Egyptische aarde werd uitgegraven. Toen het volk later onder Jozua het beloofde land binnentrok, was het als een wijnstok die door God in zijn wijngaard werd geplant. God heeft het volk Israël als een vijgenboom geplant in zijn wijngaard, dat is: Het beloofde land.

Waarom heeft God dat gedaan? Om dezelfde reden waarvoor u tulpen en narcissen in uw tuin plant. God wil zijn plannen met de wereld en zijn zorg voor de mensen tot bloei, tot vrucht brengen. God heeft de mensen lief. Maar liefde moet concreet worden, moet gestalte krijgen in de dingen van alledag. God plantte de vijgenboom Israël in zijn wijngaard Palestina met de bedoeling dat dit volk zijn liefde voor de mensen tot tastbare werkelijkheid zou maken. De vijgenboom Israël moest Gods liefde en zorg voor de mensen tot bloei en tot vrucht brengen. Had God Abraham niet gezegd, dat zijn nageslacht de gehele aarde tot zegen zou zijn? De volkeren der aarde zouden naar Gods wijngaard, het beloofde land, moeten kunnen optrekken. Om zich daar te voeden met de vruchten van Gods zorg en liefde die tot rijpheid zijn gekomen aan de vijgenboom Israël.

God heeft altijd geweldige plannen met de wereld gehad. God heeft niet gewild dat de aarde een tranendal zou zijn. Vol geweld, onrecht, verdriet en pijn. God wilde dat de aarde vol zou zijn van zijn heerlijkheid. De aarde zou een lustoord moeten zijn, waarin de vreugde van de hemel en de zegen van God op iedere straathoek voor het oprapen ligt. Ieder mens op aarde zou reden moeten hebben om een lied te zingen. Om deze plannen met de aarde te verwerkelijken zonderde God op aarde een plekje af dat hij tot zijn proeftuin, tot zijn wijngaard maakte: het beloofde land. En in deze proeftuin van de nieuwe aarde plantte God een vijgenboom: Het volk Israël. De vijgenboom Israël moest de wijngaard Palestina vol doen zijn van de heerlijkheid van God. Deze vruchten zouden aan het volk Israël gevonden moeten kunnen worden. Een vreugde met elkaar en onder elkaar die een vreugde is over Gods zegeningen. Onderlinge verhoudingen die gevuld zijn met Gods liefde en zegen. Samenkomsten van Israëlieten in de tempel en in de synagoge, waar God geloofd en geprezen wordt. En zo zou eerst de wijngaard Palestina, en later de gehele aarde, vol zijn van Gods heerlijkheid.

Jezus vertelt de gelijkenis. Hij begint als volgt: 'Iemand bezat een vijgenboom die in zijn wijngaard was geplant en hij kwam om vrucht daaraan te zoeken .....'. God komt om vruchten te zoeken aan het volk dat hij in zijn wijngaard heeft geplant. De gemeente van Jezus Christus neemt in veel opzichten een andere plaats in dan het volk Israël. Maar toch moeten wij de gelijkenis die Jezus in Lucas 13 vertelt, ook op ons, christenen, van toepassing weten. Ook de gemeente van Christus, u en ik samen, zijn een volk dat God op aarde geplant heeft. God wil dat zijn liefde en zorg voor de mensen in de gemeente zichtbare en tastbare gestalte aanneemt. Gods liefde voor mensen moet in de gemeente tot zijn vrucht komen.

God komt om vrucht van de gemeente te zoeken. Hopelijk heeft de Operatie Agapè u en mij nu al tot dit bewustzijn gebracht. God wil in het leven van zijn gemeente, in het leven van u en mij, zijn liefde tot rijpe vrucht zien komen. Ik wil niet op een goedkope manier op uw gevoel werken. Maar na zeven weken vol gesprekken over de liefde waarmee God ons liefheeft en waarmee wij elkaar lief mogen hebben, mag ik toch wel heel concreet deze vraag stellen: Hebt u tijdens de gespreksbijeentkomsten God zelf aanwezig geweten? Om de vrucht van zijn liefde aan uw leven te vinden?

U hebt eens uw geloof beleden en bent op deze belijdenis gedoopt. U hebt het ten overstaan van de gemeente uitgesproken, dat u vol dank en blijdschap was omdat u door Jezus Christus een nieuw leven mocht gaan leiden. Wat is na zoveel jaar de vrucht van dit nieuwe leven? Is de blijdschap en de vreugde waarvan u toen sprak, tot rijpheid gekomen? Is het voor anderen een feest om naast u in de kapel te zitten? Omdat u zo opgewekt kijkt en zo blij zingt, dat die anderen er ook blij van worden en ook van harte God kunnen gaan loven voor zijn liefde? U vraagt God elke dag vergeving voor de dingen die niet goed waren. U weet dat u uw schuld niet van de ene dag in de andere heeft mee te zeulen. Want God neemt u die schuld van uw schouders wanneer u hem daarom bidt. Een vraag: Is Gods vergevende liefde in u tot vrucht gekomen? Is het aan uw leven te proeven, te zien en te tasten dat God vergevende liefde is? Voelen de mensen die met u in aanraking komen dat zij in een sfeer komen waarin alles wat ooit niet goed was, uitgepraat en vergeven kon worden? Is de vergevende liefde van God in uw leven zo tastbaar dat mensen die onder schuld gebukt gaan, zich in een gesprek met u gewonnen geven en zich van hun schuldenlast laten bevrijden?

Tegenover allen die minachtend over de Bijbel spreken houdt u stoer staande dat Gods woord waar is. Omdat je er in het leven niet bedrogen mee uitkomt. Een vraag: is het ook aan uw leven te merken dat de Bijbel waar is? Gaat u zo intensief er in uw houding van gehoorzaam luisteren om met Gods woord dat de wijsheid en de waarheid van de Bijbel in uw leven tot vrucht is gekomen? Is het aan uw leven te proeven, met handen te tasten, dat de Bijbel het woord van God, dat in alle waarheid leidt?

In de dienst van zondag 1 april zal Operatie Agapè afgesloten worden. In de dienst van deze morgen moesten wij voor onszelf eens een voorlopige balans gaan opmaken. Hoe hebben wij onszelf tijdens de gesprekken van Operatie Agapè leren kennen? Als vruchtdragende christenen die een vruchtdragende gemeente vormen? Of hebt u misschien ontdekt dat de liefde en zorg die God aan u besteedt, ergens in uw leven geblokkeerd wordt? Zodat Gods liefde niet uw hele leven kan doorstromen en in u niet tot vruchten kan komen, waarmee anderen zich voeden en die God tot eer zijn?

U kunt zelf het beste vaststellen waar in uw leven God geen vruchten vindt om zijn liefde en zorg voor u en waarom niet. Een ander kan dit niet doen. Maar wij kunnen er elkaar wel bij helpen. In de dienst van de volgende week zondag zal eenieder van u een kaart uitgereikt krijgen. Op die kaart staan onderwerpen vermeld die te maken hebben met een christelijk en gemeentelijk leven dat vrucht draagt. Ik noem u vast enkele van deze onderwerpen. Het persoonlijke bijbel lezen en bidden. De bereidheid uzelf door God voor een ander te laten gebruiken. De bereidheid hinderpalen in de verhouding tot Christus of tot een medebroeder of zuster uit de weg te ruimen. Uw verantwoordelijkheid en trouw in de gemeente.

Wanneer u ten aanzien van een van deze of andere punten tot de conclusie komt dat uw leven meer vrucht moet dragen, willen wij u uitnodigen dit op zondag 1 april kenbaar te maken door uw kaart ingevuld in te leveren. Deze kaart zal strikt vertrouwelijk worden behandeld. Maar door hem in te vullen hebt u uzelf heel concreet tegenover God uitgesproken met de wens meer vrucht te dragen. En indien u dit wenst zijn voorganger en ouderlingen graag bereid hierover met u te spreken en naar mogelijkheden te zoeken.

Wanneer de eigenaar van de wijngaard uit de gelijkenis die Jezus vertelde, na drie jaar nog geen vruchten aan de vijgenboom vindt, zegt hij tegen de wijngaardenier: Hak hem om! Waarom zou hij nog langer vruchteloos de grond leegzuigen en ons geld en arbeid kosten? Maar de wijngaardenier antwoordt: Heer laat hem nog dit jaar staan, ik zal er eerst nog eens omheen graven en er mest bij brengen. In deze houding van de wijngaardenier herkennen wij de houding van Jezus. Jezus is niet gekomen om wat onvruchtbaar is om te hakken maar om tot nieuwe vruchtbaarheid te brengen. De gelijkenis van de onvruchtbare vijgenboom heeft Jezus verteld, terwijl hij op weg was naar Jeruzalem waar hij gekruisigd zou worden. Een beetje cru uitgedrukt zou ik het zo willen zeggen: De weg van Jezus naar Golgotha is geen weg van omhakken maar van zelf omgehakt worden. Jezus neemt onze onvruchtbaarheid voor zijn rekening en laat zich in onze plaats op Golgotha uit de aarde verwijderen.

Het einde van Operatie Agapè past hier bijzonder goed in de lijdenstijd. Wanneer u zichzelf als een onvruchtbaar christen hebt leren kennen, mag u weten dat de lijdende Christus de onvruchtbaarheid van uw leven op zich neemt en zich voor u liet wegbreken uit Gods wijngaard. En u mag weten dat Christus u een jaar extra geeft waarin zijn zorg en liefde u tot nieuwe vruchtbaarheid kan brengen. Laat Operatie Agapè voor mij, voor u, voor de gemeente een stukje van dit extra jaar mogen zijn waarin Christus' liefde ons tot nieuwe vruchtbaarheid brengt.

Amen.